

ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ

Βρυξέλλες, 17.06.1998
COM(1998) 374 τελικό

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

ΣΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ, ΣΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ
ΚΑΙ ΣΤΗΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

**ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΟ ΕΜΠΟΡΙΟ ΚΑΙ ΕΜΜΕΣΗ
ΦΟΡΟΛΟΓΙΑ**

I. Εισαγωγή

Στην ανακοίνωσή της με τίτλο «Μια ευρωπαϊκή πρωτοβουλία για το ηλεκτρονικό εμπόριο» (COM (97) 157), η Επιτροπή υπογράμμισε την ανάγκη να διασφαλιστεί ένα σαφές και ουδέτερο φορολογικό περιβάλλον και παράλληλα υπογράμμισε τη σημασία της εφαρμογής φορολογικών κανόνων με τους οποίους θα αποφεύγονται οι στρεβλώσεις στην αγορά: «για να καταστεί δυνατή η ανάπτυξη του ηλεκτρονικού εμπορίου, πρέπει απαραίτητα τα φορολογικά συστήματα να προσφέρουν ασφάλεια του δικαίου (ούτως ώστε οι φορολογικές υποχρεώσεις να είναι σαφείς, διαφανείς και προβλέψιμες) και φορολογική ουδετερότητα (ώστε να μην επιβάλλονται στις νέες αυτές δραστηριότητες πρόσθετες επιβαρύνσεις σε σύγκριση με τις πιο παραδοσιακές μορφές εμπορικής δραστηριότητας)». Η Επιτροπή τόνισε επίσης ότι ο ΦΠΑ, σε αντίθεση με οποιαδήποτε νέα μορφή φορολογίας, ενδείκνυται για εφαρμογή στο ηλεκτρονικό εμπόριο, όπως και στις πιο παραδοσιακές μορφές εμπορίου.

Ομοίως, στην κοινή δήλωση ΕΕ-ΗΠΑ για το ηλεκτρονικό εμπόριο (5 Δεκεμβρίου 1997), έγινε επίσης δεκτό ότι «η φορολογία στο ηλεκτρονικό εμπόριο θα πρέπει να είναι σαφής, συνεκτική, ουδέτερη και να μην εισάγει διακρίσεις». Στη δήλωση της Βόννης που υπογράφηκε από 29 χώρες στις 6 Ιουλίου 1997, οι αρμόδιοι υπουργοί υποστήριξαν «την αρχή της μη εισάγουσας διακρίσεις φορολογίας που θα εφαρμόζεται στη χρήση των παγκόσμιων δικτύων πληροφοριών» και υπογράμμισε ότι «για την προσέγγιση των φορολογικών πτυχών του ηλεκτρονικού εμπορίου απαιτείται διεθνής συνεργασία και, εφόσον κριθεί απαραίτητο, συντονισμός προκειμένου να αποφευχθούν στρεβλώσεις του ανταγωνισμού».

Επιπλέον, σε πολυμερές επίπεδο, ο ΠΟΕ αποφάσισε να εφαρμόσει ένα πλήρες πρόγραμμα εργασίας για το ηλεκτρονικό εμπόριο. Οι συστάσεις για ανάληψη πρωτοβουλιών, οι οποίες θα προκύψουν από αυτό το πρόγραμμα εργασίας, θα υποβληθούν το 1999 στην υπουργική διάσκεψη του ΠΟΕ. Η Επιτροπή θα διαδραματίσει ενεργό ρόλο στο πλαίσιο αυτών των εργασιών, στις οποίες θα εξεταστούν και ζητήματα σχετικά με τον τρόπο με τον οποίο η έμμεση φορολογία μπορεί να εφαρμοστεί στις ηλεκτρονικές συναλλαγές.

Στο πλαίσιο αυτής της προοπτικής, ο γενικός στόχος της Επιτροπής είναι να διασφαλίσει ότι η εν λόγω νέα μορφή διεξαγωγής εμπορικών δραστηριοτήτων μπορεί να αναπτυχθεί σε ένα φορολογικό περιβάλλον που θα χαρακτηρίζεται από την επιβολή ελάχιστων επιβαρύνσεων. Όπου κριθεί απαραίτητο να πραγματοποιηθούν αλλαγές στη σχετική νομοθεσία, οι αλλαγές αυτές δεν θα πρέπει να φέρουν ούτε σε πλεονεκτική ούτε σε μειονεκτική θέση το ηλεκτρονικό εμπόριο σε σύγκριση με τις άλλες μορφές εμπορίου. Επίσης, κάθε νέος φορολογικός μηχανισμός στον τομέα αυτό θα πρέπει να σχεδιαστεί σε συνεργασία με όλους τους ενδιαφερόμενους επιχειρηματικούς κύκλους και εμπορικούς εταίρους. Αυτό σημαίνει ότι θα πρέπει να ληφθούν πλήρως υπόψη οι εμπορικές πρακτικές στο νέο αυτό περιβάλλον.

Ο ΦΠΑ εφαρμόζεται σε όλες τις παραδόσεις αγαθών και υπηρεσιών που προορίζονται για κατανάλωση εντός της Ευρωπαϊκής Ένωσης, ανεξάρτητα από το μέσο επικοινωνίας ή την εμπορική πρακτική που χρησιμοποιείται για την πραγματοποίηση αυτών των συναλλαγών. Συνεπώς, το σύστημα ΦΠΑ της ΕΕ θα πρέπει να προσφέρει την **ασφάλεια του δικαίου, την απλότητα και την ουδετερότητα** που απαιτείται για την πλήρη ανάπτυξη του ηλεκτρονικού εμπορίου.

Με την *ασφάλεια του δικαίου*, καθίσταται δυνατή η διεξαγωγή των εμπορικών δραστηριοτήτων σε ένα περιβάλλον όπου οι κανόνες είναι σαφείς και συνεκτικοί, γεγονός που μειώνει τους κινδύνους απρόβλεπτων φορολογικών υποχρεώσεων και διαφορών.

Η *απλότητα* είναι απαραίτητη για να μειωθούν στο ελάχιστο οι υποχρεώσεις συμμόρφωσης προς τους εν λόγω κανόνες. Ως προς το θέμα αυτό, η Επιτροπή συνεχίζει να συμφωνεί πλήρως με την εισαγωγή του νέου κοινού συστήματος ΦΠΑ που θα βασίζεται στην φορολογία στον τόπο προέλευσης και θα προβλέπει έναν ενιαίο τόπο εγγραφής στον ΦΠΑ όπου ο επιχειρηματικός φορέας θα μπορεί να υποβάλλει δηλώσεις και να εκπίπτει τον φόρο για όλες τις συναλλαγές του που πραγματοποιεί εντός της ΕΕ και υπόκεινται στον ΦΠΑ¹.

Η *ουδετερότητα* σημαίνει ότι:

- οι επιπτώσεις της φορολογίας θα πρέπει να είναι ίδιες για τις πράξεις σε *αγαθά* και *υπηρεσίες*, ανεξάρτητα από την χρησιμοποιούμενη εμπορική μέθοδο ή από το εάν η παράδοση πραγματοποιείται με ανοιχτή γραμμή (on-line) ή εκτός γραμμής (off-line).
- οι συνέπειες της φορολογίας θα πρέπει να είναι ίδιες για τις υπηρεσίες και τα αγαθά, ανεξάρτητα από το εάν αποκτώνται *εντός* ή *εκτός της ΕΕ*.

Η ασφάλεια του δικαίου, η απλότητα και η ουδετερότητα αποτελούν ουσιαστικά στοιχεία τόσο για να διασφαλιστούν ισότιμοι όροι ανταγωνισμού για όλους τους εμπορικούς φορείς στην αναπτυσσόμενη παγκόσμια αγορά, όσο και για να αποφευχθούν στρεβλώσεις της αγοράς.

II. Ηλεκτρονικό εμπόριο: ευκαιρίες και προκλήσεις

Η ταχεία ανάπτυξη του Ιντερνέτ και η χρησιμοποίησή του για τη διευκόλυνση των εμπορικών συναλλαγών διανοίγουν νέες σημαντικές ευκαιρίες για τις επιχειρήσεις και τους καταναλωτές στην Ευρώπη. Στην ανακοίνωση-πλαίσιο με τίτλο «Μια ευρωπαϊκή πρωτοβουλία για το ηλεκτρονικό εμπόριο» σημειώνεται ότι «από τη φύση του και μόνο, το ηλεκτρονικό εμπόριο είναι διεθνικό και ενθαρρύνει τη διασυνοριακή παραγγελία και παράδοση αγαθών και υπηρεσιών στην ενιαία αγορά, γεγονός που συμβάλλει κατά τρόπο άμεσο στην τόνωση της ευρωπαϊκής ανάπτυξης και ανταγωνιστικότητας, και αντιπροσωπεύει έναν δυναμικά ζωτικό παράγοντα για την συνοχή και ολοκλήρωση της Ευρώπης».

Ταυτόχρονα όμως, το ηλεκτρονικό εμπόριο δημιουργεί νέες προκλήσεις, ιδίως στον τομέα της έμμεσης φορολογίας. Οι νεοεμφανιζόμενες παγκόσμιες αγορές δεν θα υπόκεινται πλέον σε γεωγραφικούς περιορισμούς. Θα καθίσταται συνεχώς δυσχερέστερος ο εντοπισμός του τόπου και της ταυτότητας των μερών που συμμετέχουν σε μια συναλλαγή. Η εξέλιξη αυτή φέρνει τις φορολογικές αρχές αντιμέτωπες με προκλήσεις των οποίων η αντιμετώπιση απαιτεί προσεκτική μελέτη σε συνεργασία με την επιχειρηματική κοινότητα. Η φορολογία θα πρέπει να εφαρμοστεί με τρόπο που να διασφαλίζει την ανάπτυξη του ηλεκτρονικού εμπορίου, ώστε η ανάπτυξη αυτή να

¹ COM (96)328 τελικό

αποδειχθεί πλήρως επωφελής για την οικονομία της ΕΕ και για την προώθηση υψηλότερων επιπέδων απασχόλησης.

Το Ιντερνέτ, το οποίο ξεκίνησε ως εργαλείο επικοινωνίας, εξελίσσεται ταχέως σε μια δομή για την διεξαγωγή εμπορικών δραστηριοτήτων σε παγκόσμιο επίπεδο. Η επιχειρηματική κοινότητα έχει ήδη επίγνωση της δυναμικής του χρησιμοποίησης ως μέσου μάρκετινγκ και πωλήσεων. Μέχρι στιγμής, η χρήση του Ιντερνέτ για εμπορικούς σκοπούς αφορά κυρίως τη διαφήμιση και την παραγγελία προϊόντων. Αναπτύσσονται άλλες καινοτόμες χρήσεις, τόσο στον τομέα του "έμμεσου" ηλεκτρονικού εμπορίου (ηλεκτρονική παραγγελία υλικών αγαθών) όσο και του "άμεσου" ηλεκτρονικού εμπορίου (ηλεκτρονική παραγγελία και ανοικτής γραμμής παράδοση αγαθών και υπηρεσιών μέσω των δικτύων). Παρότι η αγορά παραμένει μικρή, σε απόλυτους όρους, τα δίκτυα επεκτείνονται ταχέως και καθίστανται περισσότερο περίπλοκα. Λόγω των συνεχώς αυξανόμενων ταχυτήτων μετάδοσης και της ανάπτυξης ασφαλών μέσων πληρωμής, αναμένεται ότι κατά τα αμέσως επόμενα έτη η αγορά αυτή θα αναπτυχθεί με υψηλούς ρυθμούς.

Η προσφορά όλων των αγαθών και υπηρεσιών εντός της ΕΕ υπόκειται σε φόρο βάσει των υφιστάμενων διατάξεων περί ΦΠΑ. Αυτό ισχύει επίσης για τις εισαγωγές αγαθών από επιχειρήσεις και μεμονωμένους καταναλωτές καθώς και για την αγορά, εκ μέρους επιχειρήσεων, των περισσότερων υπηρεσιών από πηγές εκτός της ΕΕ. Αν και μέχρι τώρα ήταν σπάνιες οι περιπτώσεις άμεσης αγοράς υπηρεσιών εκ μέρους μεμονωμένων καταναλωτών της ΕΕ, ωστόσο, στο μεγαλύτερο βαθμό, οι εν λόγω αγορές δεν υπόκεινται σήμερα στον ΦΠΑ. Ο εν λόγω τύπος συναλλαγής, ο οποίος δυναμικά θέτει τα πιο ακανθώδη προβλήματα για τις φορολογικές διοικήσεις, αναμένεται να αυξηθεί σημαντικά καθώς οι παραδόσεις ανοικτής γραμμής καθίστανται ταχύτερες και περισσότερο ασφαλείς. Ακόμη όμως και στην περίπτωση που επιβεβαιωθεί η πρόβλεψη αυτή, θεωρείται ότι οι συναλλαγές αυτές δεν πρόκειται να καταστούν σημαντικές, σε οικονομικούς όρους, μέχρι το έτος 2001. Αν και δεν υπάρχει άμεση ανάγκη για αλλαγές στις τρέχουσες φορολογικές διατάξεις, ωστόσο, είναι απαραίτητη η παρακολούθηση του τρόπου με τον οποίο οι αγορές αυτές εξελίσσονται και η προετοιμασία λύσεων που θα σχεδιαστούν από κοινού με τον ενδιαφερόμενο κλάδο. Οι λύσεις αυτού του είδους θα πρέπει να απλουστεύουν τις υφιστάμενες φορολογικές διατάξεις και να είναι συμβιβάσιμες με τον ουσιαστικά αποκεντρωμένο και διεθνή χαρακτήρα των αναδυόμενων παγκόσμιων ηλεκτρονικών αγορών.

III. Η διεθνής διάσταση

Οι δηλώσεις του αμερικανού υπουργού Οικονομικών που έγιναν στις αρχές του 1997 και αφορούσαν το ηλεκτρονικό εμπόριο έδωσαν νέα ώθηση στη συζήτηση υψηλού επιπέδου που διεξάγεται σήμερα για το νέο αυτό φαινόμενο. Έκτοτε, οι συζητήσεις αυτές διευρύνθηκαν και συμπεριλαμβάνουν πλέον πολλούς από τους άλλους εμπορικούς μας εταίρους σε πολυμερή fora, όπως ο ΟΟΣΑ και ο ΠΟΕ. Η Επιτροπή συμβάλλει ενεργά σε όλες αυτές τις δραστηριότητες, ιδίως στον κρίσιμο τομέα της φορολογίας. Συμμετέχει ήδη σε μόνιμες και εκτενείς διαβουλεύσεις με εκπροσώπους του επιχειρηματικού κόσμου σχετικά με φορολογικά ζητήματα· οι διαβουλεύσεις αυτές οργανώνονται είτε με πρωτοβουλία της Επιτροπής είτε σε συνεργασία με τον ΟΟΣΑ. Συνεπώς, η φορολογία θα είναι ένα από τα τέσσερα βασικά ζητήματα που θα συζητηθούν στην υπουργική διάσκεψη του ΟΟΣΑ με τίτλο «Ένας κόσμος χωρίς σύνορα: αξιοποίηση του δυναμικού που προσφέρει το ηλεκτρονικό εμπόριο», η οποία θα πραγματοποιηθεί στην Οτάβα από τις 6 έως τις 8 Οκτωβρίου 1998.

IV. Ο στόχος της ανακοίνωσης

Με την παρούσα ανακοίνωση επιδιώκεται να προετοιμαστεί η συνεισφορά της ΕΕ και των κρατών μελών της για τα θέματα έμμεσης φορολογίας που θα συζητηθούν στη διάσκεψη της Οττάβα. Έτσι, η ανακοίνωση αυτή αποσκοπεί στον καθορισμό των κατευθυντήριων γραμμών για τη φορολογία, επί των οποίων θα πρέπει να βασιστεί κάθε νέα συζήτηση για τα ζητήματα αυτά με όλα τα ενδιαφερόμενα μέρη - κυβερνήσεις, ενδιαφερόμενους κλάδους, καταναλωτές - τόσο στο πλαίσιο της εσωτερικής αγοράς, όσο και διεθνώς, σε μια προσπάθεια για την εξεύρεση λύσεων παγκόσμιας εφαρμογής. Ως συνεισφορά στην επικείμενη συζήτηση, η ανακοίνωση αυτή παρέχει επίσης στο Συμβούλιο τη δυνατότητα να αξιολογήσει την εργασία που έχουν πραγματοποιήσει μέχρι σήμερα τόσο η Επιτροπή όσο και τα κράτη μέλη στον φορολογικό τομέα. Προτείνει ορισμένες γενικές κατευθυντήριες γραμμές για τον προσανατολισμό των μελετών που θα γίνουν σχετικά με τους τρόπους προσαρμογής του κοινοτικού συστήματος ΦΠΑ, με σκοπό την καθιέρωση σαφών και απλών κανόνων, οι οποίοι είναι απαραίτητοι προκειμένου να καλυφθούν οι σχετικές ανάγκες και να υποστηριχθεί η ανάπτυξη του αναδύμενου ηλεκτρονικού εμπορίου στην Ευρώπη.

Η ανακοίνωση αυτή δεν θίγει άμεσα το ζήτημα των μελλοντικών αλλαγών του ΦΠΑ στην εσωτερική αγορά. Η Επιτροπή έχει πλήρη επίγνωση των προβλημάτων που προκύπτουν από το ισχύον κοινοτικό σύστημα ΦΠΑ, το οποίο οι επιχειρηματικοί φορείς, και ιδιαίτερα οι ΜΜΕ, θεωρούν ως ένα από τα κύρια εμπόδια για την ανάπτυξη του ηλεκτρονικού εμπορίου στην εσωτερική αγορά. Για τον λόγο αυτό, η Επιτροπή εξακολουθεί να υποστηρίζει την καθιέρωση ενός κοινού συστήματος ΦΠΑ το οποίο θα βασίζεται στην φορολογία στον τόπο προέλευσης και θα προβλέπει έναν ενιαίο τόπο εγγραφής στον ΦΠΑ, στον οποίο ο επιχειρηματικός φορέας θα υποβάλλει δήλωση και θα εκπίπτει τον φόρο για όλες τις συναλλαγές του που πραγματοποιεί εντός της ΕΕ και υπόκεινται στον ΦΠΑ².

V. Κατευθυντήριες γραμμές

Κατευθυντήρια γραμμή 1: Μη επιβολή νέων φόρων

Η πρώτη κατευθυντήρια γραμμή διατυπώθηκε κατά τρόπο που να αντικατοπτρίζει την βασική θέση ότι οι υφιστάμενοι φόροι πρέπει να εφαρμοστούν στο ηλεκτρονικό εμπόριο:

1. Στον τομέα της έμμεσης φορολογίας, όλες οι σχετικές προσπάθειες πρέπει να επικεντρωθούν στην προσαρμογή των υφιστάμενων κανόνων, και ειδικότερα των κανόνων ΦΠΑ, στην εξέλιξη του ηλεκτρονικού εμπορίου. Συνεπώς, δεν εξετάζεται το ενδεχόμενο εφαρμογής νέων ή συμπληρωματικών φόρων.

Κατευθυντήρια γραμμή 2: Οι ηλεκτρονικές διαβιβάσεις θεωρούνται ως υπηρεσίες

Ο ΦΠΑ έχει σχεδιαστεί ως ένας γενικός φόρος κατανάλωσης που επιβάλλεται, κατ' αρχήν, σε όλες τις παραδόσεις αγαθών και παροχές υπηρεσιών. Σε κάθε περίπτωση, **οι συναλλαγές που λαμβάνουν χώρα εντός της ΕΕ**, πραγματοποιούνται μέσω του ηλεκτρονικού εμπορίου και οδηγούν σε κατανάλωση εντός της ΕΕ, υπόκεινται στις ισχύουσες διατάξεις του κοινοτικού καθεστώτος ΦΠΑ. Πάντως, αυτό δεν συμβαίνει πάντα σε περιπτώσεις **παραδόσεων από τρίτες χώρες**. Στην περίπτωση παράδοσης

² COM (96)328 τελικό

αγαθών από τρίτη χώρα σε αγοραστή εντός της Ευρωπαϊκής Ένωσης, οι συνήθεις διαδικασίες εισαγωγής διασφαλίζουν ότι ο ΦΠΑ εφαρμόζεται ανεξάρτητα από τα μέσα που χρησιμοποιήθηκαν για την πραγματοποίηση της συναλλαγής. Ομοίως, ο ΦΠΑ εφαρμόζεται σε ορισμένες *υπηρεσίες* που παρέχουν τρίτες χώρες σε *επιχειρήσεις της ΕΕ*. Πάντως, πρέπει να σημειωθεί ότι, εκτός από ελάχιστες εξαιρέσεις, *οι υπηρεσίες που παρέχονται σε ιδιώτες εντός της ΕΕ* δεν υπόκεινται σε ΦΠΑ βάσει των υφιστάμενων διατάξεων, λόγω του ότι ο όγκος των παροχών αυτών είναι προς το παρόν πολύ περιορισμένος.

Πολιτική της ΕΕ είναι να θεωρούνται ως παροχές υπηρεσιών οι παραγγελίες και παραδόσεις αγαθών μέσω δικτύων. Στη νομοθεσία περί ΦΠΑ γίνεται μια βασική διάκριση μεταξύ της παροχής αγαθών και της παροχής υπηρεσιών. Όλα τα είδη ηλεκτρονικών διαβιβάσεων και όλα τα άυλα προϊόντα που παραδίδονται με τέτοιου είδους μέσα θεωρούνται, για τους σκοπούς του κοινοτικού συστήματος ΦΠΑ, ως υπηρεσίες. Αυτό συμβιβάζεται με τη θέση που έλαβε στο πλαίσιο του ΠΟΕ τόσο η ΕΕ όσο και τα κράτη μέλη που την απαρτίζουν. Στον φορολογικό τομέα, η προσέγγιση αυτή παρέχει επίσης τη δυνατότητα εφαρμογής μιας δέσμης κανόνων επακριβώς καθορισμένων.

2. Μια πράξη με την οποία ένα προϊόν τίθεται στη διάθεση του αγοραστή σε ψηφιακή μορφή μέσω ηλεκτρονικού δικτύου πρέπει να θεωρείται, για τους σκοπούς του ΦΠΑ, ως παροχή υπηρεσίας³.

Κατευθυντήρια γραμμή 3: Διασφάλιση της ουδετερότητας

Σημειώθηκε ήδη ότι αναμένεται ταχεία ανάπτυξη όλων των μορφών ηλεκτρονικού εμπορίου, η οποία θα οδηγήσει σε αύξηση των παραδόσεων από τρίτες χώρες σε **τελικούς** καταναλωτές στην ΕΕ. Αναπόφευκτα, στις πράξεις αυτές θα περιλαμβάνονται ανοικτής γραμμής παραδόσεις "άυλων" αγαθών, όπως η μουσική, οι βιντεοταινίες ή τα λογισμικά.

Είναι δύσκολο να εκτιμηθεί ο κύκλος εργασιών όσον αφορά την εντός της ΕΕ τελική κατανάλωση (δηλαδή τις παραδόσεις σε μεμονωμένους ιδιώτες, σε αντίθεση με τις παραδόσεις σε εταιρείες) που μπορεί να αποδοθεί στο ηλεκτρονικό εμπόριο. Ο εν λόγω κύκλος εργασιών ενδέχεται να ανέλθει σε 5 δισ. ECU μέχρι το 2001 για όλες τις μορφές ηλεκτρονικού εμπορίου (αγαθά και υπηρεσίες, με ηλεκτρονική παραγγελία και πληρωμή, ανεξάρτητα από τον τρόπο παράδοσης). Μόνο ένα ποσοστό αυτού του συνόλου μπορεί να αποδοθεί σε παραδόσεις από τρίτες χώρες και μόνον ένα τμήμα αυτού του ποσοστού θα αφορά εν μέρει το "άμεσο" ηλεκτρονικό εμπόριο, δηλαδή τις ηλεκτρονικώς παρεχόμενες υπηρεσίες.

Οι προαναφερθείσες υπηρεσίες, τις οποίες παραγγέλουν ιδιώτες καταναλωτές της ΕΕ από προμηθευτές εγκατεστημένους σε τρίτες χώρες, αντιπροσωπεύουν τη μεγαλύτερη

³ Τα εν λόγω προϊόντα, τα οποία παραδίδονται σε ηλεκτρονική μορφή, μπορούν επίσης να παραδοθούν με συμβατικότερο τρόπο σε υλική μορφή και, σύμφωνα με τα χαρακτηριστικά τους, να θεωρηθούν, για τους σκοπούς του ΦΠΑ, είτε ως παροχές υπηρεσιών είτε ως παραδόσεις αγαθών. Οι πράξεις που θεωρούνται σήμερα ως παραδόσεις αγαθών, όπως οι παραδόσεις μουσικών έργων ή ταινιών βίντεο σε δίσκους ή κασέτες, μπορούν να επιβαρυνθούν με εισαγωγικούς δασμούς. Τα προϊόντα τα οποία, στην υλική τους μορφή, θεωρούνται, για τους σκοπούς του ΦΠΑ, ως αγαθά, αντιμετωπίζονται ως υπηρεσίες όταν τα ίδια αυτά αγαθά παραδίδονται με ηλεκτρονικά μέσα.

πρόκληση από την άποψη της είσπραξης του ΦΠΑ. Εάν η προβλεπόμενη αύξηση αυτού του είδους υπηρεσιών που παρέχονται σε τελικούς καταναλωτές, και για τις οποίες σήμερα δεν καταβάλλεται ΦΠΑ, καταστεί σημαντική από οικονομική άποψη, ενδέχεται να κριθεί απαραίτητος ο σχεδιασμός, από κοινού με την επιχειρηματική κοινότητα, μηχανισμών φορολόγησης συναλλαγών αυτού του είδους.

Η μη φορολόγηση αυτών των συναλλαγών ενδέχεται να οδηγήσει σε αθέμιτο ανταγωνισμό εις βάρος των επιχειρηματικών φορέων της ΕΕ, οι οποίοι οφείλουν ήδη να φορολογούν τις υπηρεσίες που παρέχουν για ιδιωτική κατανάλωση εντός της ΕΕ. Ομοίως, δεδομένου ότι η αρχή της φορολόγησης στη χώρα προέλευσης- η οποία προβλέπεται από την κοινοτική νομοθεσία - εφαρμόζεται σήμερα σε πολυάριθμες υπηρεσίες ανοικτής γραμμής, οι κοινοτικοί προμηθευτές πρέπει να καταβάλλουν τον ΦΠΑ για όλες τις υπηρεσίες που παρέχουν σε τρίτες χώρες. Αντίθετα, οι παροχές υπηρεσιών που πραγματοποιούνται από τρίτες χώρες προς την ΕΕ δεν φορολογούνται, γεγονός που αποτελεί, προφανώς, ένα διπλό ανταγωνιστικό μειονέκτημα για τις κοινοτικές επιχειρήσεις. Οι διαφορές αυτές στην εφαρμογή του φόρου αποτελούν σαφή παραβίαση της αρχής της ουδετερότητας.

Για να αποφευχθεί αυτό το είδος στρέβλωσης και να διασφαλιστεί η ουδετερότητα του φορολογικού συστήματος θα πρέπει:

3. Το κοινοτικό σύστημα ΦΠΑ να διασφαλίζει ότι:

- οι υπηρεσίες, που παρέχονται ηλεκτρονικώς ή με άλλον τρόπο, για κατανάλωση εντός της ΕΕ φορολογούνται εντός της ΕΕ, ανεξάρτητα από την προέλευσή τους.
- οι υπηρεσίες αυτές, που παρέχονται από επιχειρήσεις της ΕΕ για κατανάλωση εκτός της ΕΕ δεν υπόκεινται στον ΦΠΑ στην ΕΕ και ότι μπορεί να εκπέσει ο ΦΠΑ για τις εισροές που συνδέονται με την παροχή αυτών των υπηρεσιών.

Τα παραπάνω δεν προδικάζουν τους κανόνες που θα εφαρμοστούν εντός της ΕΕ.

Πάντως, δεδομένου ότι η πρακτική εφαρμογή αυτής της κατευθυντήριας γραμμής θα θέσει προβλήματα, η Επιτροπή προτίθεται να συνεχίσει τη σχετική μελέτη σε συνεργασία με τα κράτη μέλη, στο πλαίσιο της ομάδας εργασίας που θέσπισε η Επιτροπή, καθώς και με τον κλάδο των επιχειρήσεων.

Τα προαναφερθέντα αντικατοπτρίζουν την αμετάβλητη θέση της Επιτροπής για καθιέρωση κοινού συστήματος ΦΠΑ που θα βασίζεται στην φορολόγηση στη χώρα καταγωγής και θα προβλέπει ένα ενιαίο τόπο για την εγγραφή στον ΦΠΑ, στον οποίο ο επιχειρηματικός φορέας θα υποβάλλει δηλώσεις και θα εκπίπτει τον φόρο για όλες τις υποκείμενες στον ΦΠΑ συναλλαγές του που πραγματοποίησε εντός της ΕΕ. Ένα τέτοιο σύστημα όχι μόνο θα απλουστεύσει τη λειτουργία του φορολογικού συστήματος για τις επιχειρήσεις της ΕΕ αλλά και θα παράσχει στις επιχειρήσεις τρίτων χωρών τη δυνατότητα να εκπληρώνουν σε μια και μόνο χώρα τις σχετικές με τον ΦΠΑ υποχρεώσεις τους εντός της ΕΕ.

Συνολικά, η κατευθυντήρια αυτή γραμμή συνιστά σημαντική αλλαγή σε σχέση με την παρούσα κατάσταση. Σημαίνει ενδεχομένως ότι όλες οι ηλεκτρονικώς παρεχόμενες υπηρεσίες από επιχειρήσεις τρίτων χωρών σε ιδιώτες καταναλωτές στην ΕΕ θα υπόκεινται στον ΦΠΑ και ότι όλες αυτές οι υπηρεσίες που εξάγονται από την ΕΕ σε άλλες χώρες δεν θα επιβαρύνονται με ΦΠΑ. Αυτό θα διασφαλίσει την φορολογική

ουδετερότητα μεταξύ παροχών υπηρεσιών από κοινοτικές και μη κοινοτικές επιχειρήσεις. Για να διατηρηθεί η φορολογική ουδετερότητα μεταξύ παραδόσεων ανοικτής και μη ανοικτής γραμμής, αυτό σημαίνει ότι, σε αντίθεση με ότι συμβαίνει μέχρι σήμερα, οι παρεχόμενες με παραδοσιακά μέσα υπηρεσίες, όπως οι τηλεφωνικές υπηρεσίες ή οι υπηρεσίες τηλεομοιοτυπίας, από μη κοινοτικές επιχειρήσεις σε ιδιώτες καταναλωτές στην ΕΕ, θα υπόκεινται επίσης σε ΦΠΑ.

Κατευθυντήρια γραμμή 4: Να διευκολυνθεί η τήρηση των υποχρεώσεων

Η αξιοπιστία κάθε φορολογικού συστήματος βασίζεται στον πρακτικό του χαρακτήρα, καθώς και στην εφικτότητα της εφαρμογής του. Πρέπει να υφίσταται βεβαιότητα όσον αφορά τους κανόνες, ενώ η τήρηση των υποχρεώσεων πρέπει να είναι όσο το δυνατόν απλούστερη ώστε να αποφευχθεί η επιβολή περιττών επιβαρύνσεων στις επιχειρήσεις. Εξάλλου, τόσο οι ενδιαφερόμενες επιχειρήσεις όσο και οι φορολογικές αρχές πρέπει να έχουν τη βεβαιότητα ότι ο φόρος μπορεί να ελεγχθεί και να εισπραχθεί πραγματικά και αποτελεσματικά. Η παγκόσμια διάσταση αυτών των εμπορικών δραστηριοτήτων πρέπει να ληφθεί υπόψη και επιβάλλεται να επιδιωχθεί η επίτευξη συναίνεσης και συνεργασίας σε διεθνές επίπεδο, προκειμένου να δημιουργηθούν τα μέσα που θα διευκολύνουν την τήρηση αυτών των υποχρεώσεων.

Πρέπει να σχεδιαστούν φορολογικοί μηχανισμοί οι οποίοι να είναι πλήρως συμβιβάσιμοι με την αναμενόμενη εξέλιξη των εμπορικών πρακτικών, η οποία θα προκύψει από την εμφάνιση του ηλεκτρονικού εμπορίου. Πρέπει επίσης να έχουν αναλογικό χαρακτήρα, λαμβάνοντας υπόψη τις ειδικές ανάγκες των επιχειρηματικών δραστηριοτήτων που πραγματοποιούνται μέσω του Ιντερνέτ και σχετίζονται με τον ουσιαστικά διεθνικό, διαφοροποιημένο και αποκεντρωμένο χαρακτήρα της αγοράς. Η προσαρμογή των φορολογικών συστημάτων στις ισχύουσες εμπορικές πρακτικές είναι απαραίτητο στοιχείο για την αποτελεσματική εφαρμογή του φόρου, τόσο για τους επιχειρηματικούς φορείς όσο και για τις φορολογικές αρχές· για το σκοπό αυτό, με την παράθεση των αρχών που ακολουθούν επιδιώκεται να ικανοποιηθούν οι ανάγκες που προβλέπεται να προκύψουν στο πλαίσιο του νεοεμφανιζόμενου ηλεκτρονικού εμπορίου:

4. Στον τομέα του ηλεκτρονικού εμπορίου, όλοι οι δραστηριοποιούμενοι φορείς θα πρέπει να μπορούν να εκπληρώνουν όσο το δυνατόν ευκολότερα τις υποχρεώσεις τους.

Κατευθυντήρια γραμμή 5: Διασφάλιση ελέγχου και εφαρμογής

Όπως ήδη προαναφέρθηκε, τα συστήματα φορολόγησης πρέπει να διασφαλίζουν ότι όλες οι μορφές κατανάλωσης στην ΕΕ θα φορολογούνται με τον ίδιο τρόπο. Πρέπει να περιοριστεί στο ελάχιστο ο αριθμός των κανόνων και να αποφευχθεί η επιβολή δυσανάλογων υποχρεώσεων, προκειμένου να καταστεί δυνατή η ανάπτυξη του ηλεκτρονικού εμπορίου. Πάντως, ταυτόχρονα, πρέπει να διασφαλιστεί η δυνατότητα αποτελεσματικού ελέγχου του φόρου.

5. Το φορολογικό καθεστώς και τα μέσα ελέγχου που αυτό προβλέπει πρέπει να διασφαλίζουν ότι ο φόρος εφαρμόζεται πραγματικά στις ηλεκτρονικές παροχές υπηρεσιών εντός της ΕΕ, τόσο προς τις επιχειρήσεις όσο και προς μεμονωμένους ιδιώτες.

Όσον αφορά τους μεμονωμένους ιδιώτες, οι μηχανισμοί που θα σχεδιαστούν θα πρέπει να είναι σύμφωνοι προς την υφιστάμενη νομοθεσία περί προστασίας των προσωπικών δεδομένων.

Κατευθυντήρια γραμμή 6: Διευκόλυνση της διαχείρισης του φόρου

Για να εδραιωθεί η εμπιστοσύνη των επιχειρήσεων σε ένα φορολογικό σύστημα, θα πρέπει το σύστημα αυτό να μπορεί να εφαρμοστεί δίκαια, να προσφέρει βεβαιότητα και να λειτουργεί με τρόπο που να παρέχει τη δυνατότητα να αντληθούν όλα τα οφέλη που μπορεί να προσφέρει το ηλεκτρονικό εμπόριο. Πρέπει να αναγνωριστεί ότι είναι προς το συμφέρον τόσο της ΕΕ όσο και των κρατών μελών της να δημιουργηθούν συνθήκες οι οποίες να επιτρέπουν στους μη κοινοτικούς επιχειρηματικούς φορείς να εκπληρώνουν άνετα τις υποχρεώσεις τους όσον αφορά τον κοινοτικό ΦΠΑ στο ηλεκτρονικό εμπόριο.

Επίσης, πρέπει να διασφαλιστεί ότι, στον τομέα του ηλεκτρονικού εμπορίου, η τήρηση των υποχρεώσεων δεν συνεπάγεται επαχθέστερες επιβαρύνσεις για τις κοινοτικές επιχειρήσεις σε σχέση με τις επιχειρήσεις τρίτων χωρών. Στο νέο αυτό περιβάλλον, θα πρέπει να κατιστεί δυνατή η τιμολόγηση και η τήρηση λογιστικών καταστάσεων σε ηλεκτρονική μορφή.

6. Η απουσία χαρτιού θα είναι ένα χαρακτηριστικό του ηλεκτρονικού εμπορίου. Για τους σκοπούς του ΦΠΑ, η ηλεκτρονική τιμολόγηση θα πρέπει να επιτραπεί για τις πράξεις που πραγματοποιούνται εντός της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Το νόμιμο συμφέρον των κρατών μελών πρέπει πάντως να διασφαλισθεί μέσω της πρόβλεψης κατάλληλων μέσων ελέγχου και πρόληψης της απάτης· τα προαναφερθέντα μέσα μπορούν να αποφασιστούν κατά τον καθορισμό των ομοιόμορφων όρων χρησιμοποίησης της ηλεκτρονικής τιμολόγησης εντός της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Επίσης, πρέπει να δοθεί άμεση προτεραιότητα στη δημιουργία πλαισίου συνεργασίας μεταξύ ΕΕ και τρίτων χωρών, προκειμένου να διασφαλισθεί ότι όροι ισοδύναμοι με εκείνους που καθορίστηκαν εντός της Ευρωπαϊκής Ένωσης, θεσπίστηκαν για την ηλεκτρονική τιμολόγηση και σε διεθνές επίπεδο.

7. Με την επιφύλαξη της έγκρισης ομοιόμορφων όρων σε κοινοτικό επίπεδο, οι φορολογικές διοικήσεις πρέπει να παράσχουν στους επιχειρηματικούς φορείς, που δραστηριοποιούνται στο χώρο του ηλεκτρονικού εμπορίου, τη δυνατότητα να εκπληρώνουν τις φορολογικές τους υποχρεώσεις μέσω υποβολής δηλώσεων ΦΠΑ και τήρησης λογιστικών καταστάσεων σε ηλεκτρονική μορφή.

Και στο επίπεδο αυτό, οι φορολογικές διοικήσεις θα πρέπει να διαδραματίσουν ενεργό ρόλο στο νέο ηλεκτρονικό περιβάλλον και να είναι έτοιμες να ενσωματώσουν τις εν λόγω έννοιες και πρακτικές στις σχέσεις τους με τους οικονομικούς φορείς και τους καταναλωτές στο παγκόσμιο περιβάλλον του ηλεκτρονικού εμπορίου.

VII. Συμπέρασμα

Οι προαναφερθείσες κατευθυντήριες γραμμές είναι πλήρως σύμφωνες με τους στόχους και τον σκοπό του κοινοτικού συστήματος ΦΠΑ. Παράλληλα όμως επιτρέπουν να διασφαλισθεί η ουδετερότητα έναντι των φορολογικών συστημάτων τρίτων χωρών, στο βαθμό που προβλέπουν μόνο την φορολόγηση των παραδόσεων αγαθών ή των παροχών υπηρεσιών που καταναλώνονται εντός της ΕΕ. Οι παραδόσεις αγαθών ή οι παροχές υπηρεσιών που πραγματοποιούνται από την ΕΕ προς άλλες χώρες δεν θα υπόκεινται στον ΦΠΑ και, όπως συμβαίνει και σήμερα, για τα αγαθά και τις περισσότερες

υπηρεσίες θα εναπόκειται στις χώρες αυτές να αποφασίσουν εάν επιθυμούν να εφαρμόσουν τους δικούς τους έμμεσους φόρους σε αυτές τις παραδόσεις ή παροχές. Το ζήτημα αυτό έχει ιδιαίτερη σημασία ενόψει των συζητήσεων που πρόκειται να διεξαχθούν με τις επιχειρήσεις σχετικά με τη θέσπιση ενός παγκόσμιου φορολογικού πλαισίου, κατά την υπουργική διάσκεψη του ΟΟΣΑ που προβλέπεται να πραγματοποιηθεί στην Οττάβα τον Οκτώβριο.

Η Επιτροπή καλεί συνεπώς το Συμβούλιο να εξετάσει τις προαναφερθείσες γενικές κατευθυντήριες γραμμές για την έμμεση φορολογία του ηλεκτρονικού εμπορίου εντός της ΕΕ. Οι εν λόγω κατευθυντήριες γραμμές πρέπει να αποτελέσουν τη βάση της συνεισφοράς της ΕΕ στην επικείμενη διάσκεψη της Οττάβα. Χρησιμεύουν ως πλαίσιο για τη συνέχιση των διεξαγόμενων συζητήσεων, εντός της ΕΕ και σε διεθνές επίπεδο, με όλα τα ενδιαφερόμενα μέρη για την ανάπτυξη του ηλεκτρονικού εμπορίου και τη συμμετοχή τους σε αυτό. Στο παρόν στάδιο, όπου εξακολουθεί να αναπτύσσεται η τεχνολογία σχετικά με το ηλεκτρονικό εμπόριο και οι μορφές εμπορίου παραμένουν ακόμη ασαφείς, δεν είναι ούτε απαραίτητο ούτε δυνατό να μεταβληθεί το υφιστάμενο φορολογικό καθεστώς. Ωστόσο, οι γενικές κατευθυντήριες γραμμές είναι χρήσιμες για τον προσανατολισμό των διεξαγόμενων συζητήσεων και για την καθοδήγηση και τον χειρισμό, σε συνεργασία με τον κλάδο των επιχειρήσεων, των μελλοντικών εξελίξεων στον φορολογικό τομέα, όσον αφορά αυτή τη νέα παγκόσμια και ταχέως αναπτυσσόμενη αγορά. Η Επιτροπή είναι πεπεισμένη ότι μια φορολογία που θα βασίζεται σε αυτές τις κατευθυντήριες γραμμές θα συμβάλλει στην επιτυχή ανάπτυξη του ηλεκτρονικού εμπορίου και της οικονομίας της ΕΕ, προσφέροντας στις κοινοτικές επιχειρήσεις ισότιμους όρους ανταγωνισμού.

ISSN 0254-1483

COM(98) 374 τελικό

ΕΓΓΡΑΦΑ

GR

15 02 10 16

Αριθ. καταλόγου : CB-CO-98-399-GR-C

ISBN 92-78-37315-X

Υπηρεσία Επισημοποιημένων Εκδόσεων των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων

L-2985 Λουξεμβούργο